

Tips onderwijs (VO)

voor betere naleving coronamaatregelen

Hieronder een samenvatting van tips vanuit de gedragswetenschap, die scholen in het voortgezet onderwijs naar eigen inzicht en mogelijkheden kunnen toepassen. Het inzetten van deze tips kan eraan bijdragen dat de corona maatregelen door de leerlingen beter worden nageleefd.

Tips voor de publieke ruimtes in scholen:

- Besteed aandacht aan de geldende maatregelen.
 - a. Welke maatregelen gelden, waarom zijn ze belangrijk en hoe voer je ze goed uit?
 - b. Maak de maatregelen en het gewenste gedrag zo concreet mogelijk: wat is het & hoe doe je het? Geef voorbeelden.
 - c. Vertel wat wél kan en wat het gewenste gedrag is. Geef bijvoorbeeld suggesties om buiten te chillen en je toch aan de regels te houden.
 - Communiceer steeds één maatregel tegelijk en wissel deze af. Lange lijsten schrikken af, worden niet gelezen en niet onthouden.
 - Zorg voor afwisseling in communicatie rondom de regels. Nieuwe informatie of dezelfde informatie in een nieuwe vorm valt meer op dan informatie die al langer beschikbaar is.
 - Gebruik visuele instructies zoals infographics, memes etc. die meteen te begrijpen zijn. Doe dit vooral op plekken waar er weinig tijd en aandacht voor is, zoals in de gangen.
 - Hang de instructies op zichtbare plekken: op ooghoogte, op deuren of muren waar deze in het oog springen zodra je erop afloopt. Communicatie op plekken waar mensen moeten wachten (bijvoorbeeld op de wc) is ook vaak effectief. Maak gebruik van opvallende kleuren en een voldoende groot lettertype zodat het ook op afstand leesbaar is.
 - Voortdurende herinneringen aan het gewenste gedrag zijn nodig. Dit kan door korte, direct en gemakkelijk te begrijpen aanwijzingen op het goede moment. Een duidelijk zichtbare pijl bijvoorbeeld die de looprichting aangeeft.
- Wees consequent en maak geen gebruik van uitzonderingen. Als leerlingen in de klas afstand moeten houden en plekken zijn afgeplakt, doe dit dan ook in de kantine. Verschillende regels op verschillende plekken zorgt voor verwarring en minder naleving.
 - Check zeer regelmatig (dagelijks) of de inrichting, linten, instructies etc. nog netjes zijn en zich op de goede plek bevinden. Ordelijke en nette uitstraling nodigen uit om je beter aan de maatregelen te houden.
 - Maak (buiten)ruimtes die groot genoeg zijn om op een veilige en plezierige manier de pauze door te brengen (extra) aantrekkelijk.

Tips voor tijdens lessen/ het betrekken van leerlingen:

- Besteed in de les aandacht aan de maatregelen. Bijvoorbeeld na een persconferentie, na verandering van de maatregelen, of door simpelweg leerlingen aan het einde van de les aan het mondkapje te herinneren. Dit zorgt voor een reminder en biedt leerlingen de mogelijkheid vragen te stellen aan leerkrachten (vertrouwde autoriteitsfiguren) wanneer dingen niet begrepen worden.
- Laat leerlingen zelf nadenken en op kleine schaal (bij tijdens een lesuur) experimenten uitvoeren om erachter te komen hoe de loop in smalle gangen het best gereguleerd kan worden. Laat hen de interventies aan hun medeleerlingen uitleggen. Zij zijn dan zélf geneigd zich hier beter aan te houden en luisteren ook eerder naar elkaar (peer to peer) dan naar anderen.
- Laat leerlingen zelf een opzet voor verbetering van (buiten)ruimtes doen: wat hebben zij nodig om de (buiten)ruimte aantrekkelijker te maken en zich hier toch ook aan de maatregelen te kunnen houden? Geef hen de ruimte en verantwoordelijkheid om het initiatief te nemen. Ga in gesprek met leerlingen over wat dit soort, minder risicovolle plekken, aantrekkelijker zou kunnen maken. Geef hen een duidelijke taak in de ontwikkeling van ideeën en de uitwerking daarvan

- Laat de leerlingen individueel of in groepen (waardoor een sociale norm ontstaat) in de les of in een wedstrijd de beste argumenten bedenken voor de regels en waarom deze belangrijk zijn. Hiermee overtuigen zij zichzelf en zijn ze meer geneigd zich hieraan te houden.
- Plaats iemand in een rol waarbij bepaalde acties horen. Omdat de leerlingen trots zijn op hun school, past hen de rol van leerling van school XXX. Zij kunnen op deze rol en het daar mee te verbinden gedrag, worden aangesproken. Een voorbeeld: "Wij als leerlingen van school XXX houden rekening met elkaar en anderen. We blijven thuis als we gezondheidsklachten hebben." Bespreek met leerlingen welke slogan aanspreekt, laat hen zelf hierover nadenken en slogans verzinnen.
- Bespreek met oudere leerlingen (die zich minder aan de regels houden) dat zij een belangrijke rol spelen in het naleven van de regels. Maak duidelijk dat zij een voorbeeldfunctie hebben. Hiermee geef je deze leerlingen extra verantwoordelijkheid (waarop zij ook kunnen worden aangesproken).
- De leerlingen in de lagere klassen houden zich beter aan de maatregelen en blijken als voorbeeld voor de oudere leerlingen te dienen. Bespreek dit met de jongere leerlingen, laat hen trots zijn op hun voorbeeldrol voor de ouderejaars. Deze trots stimuleert hen zich goed aan de regels te blijven houden.
- Benadruk dat de meeste leerlingen zich aan de regels houden, dit wordt namelijk onderschat. De meeste leerlingen blijven thuis wanneer zij klachten hebben, bijvoorbeeld.
- Benadruk het belang van bescherming van anderen dichtbij hen, dit is voor jongeren vaak de belangrijkste motivatie. Bijvoorbeeld ouders of grootouders of (kanker)patiënten die door de overbelasting van ziekenhuizen langer op hun behandeling moeten wachten. Voorbeeld mondkapje: poster 'voor wie draag jij hem? Ik draag hem voor..'
- Tegen scepticisme (twijfel aan het nut van de maatregelen) helpt het om eerlijk de voor- en nadelen af te wegen en zo tot de slotsom te komen dat de maatregel natuurlijk niet ideaal is maar voorlopig toch de beste optie. Wijs op gevolgen die voor jongeren belangrijk zijn, zoals het naar school kunnen blijven gaan en het kunnen blijven zien van vrienden

Tips voor docenten & schoolleiding:

- Maak voor leerlingen en hun ouders een simpele beslisboom die duidelijk maakt bij welke klachten verwacht wordt dat een leerling thuisblijft.
- Staf van de school geeft consistent het goede voorbeeld.
- Staf van de school spreekt leerlingen consequent aan bij overtreding. Bijvoorbeeld bij gedrag in de lokalen tijdens een pauze.
- Complimenten voor goed gedrag stimuleren het gewenste gedrag.

